

Eläkkeensaaja

50.
vsk

6.2.2020

1 • 2020

ELÄKKEENSAAJIEN KESKUSLIITON JÄSENLEHTI. PENSIONSTAGARNAS CENTRALFÖRBUNDS MEDLEMSTIDNING.

Eläköön elämä

EKL tarjoaa monipuolista toimintaa ja valvoo etujasi.

Tule
mukaan
toimimaan
kanssamme!

Naisvuoren Eläkkeensaajat ry
naisvuori.elakkeensaajat.fi

• TÄSSÄ NUMEROSSA

- Jäsenhankintakampanja Eläköön elämä alkaa näyttävästi
- Ikä ei ole este: ikääntynyt autonratissa
- Uuden ja väistyvän puheenjohtajan ajatuksia
- EKL:n Järjestöpäivät Himoksella 9.–10.9.

• PIIRISIVUT 30-33

EKL KESKI-SUOMI
EKL UUSIMAA

Poika sai opetusluvan – ja mummo

Ikä on vain numeroita, tuumasi lappeenrantalainen Virpi Repo, 73. Ja kun lähipiiristä löytyi vielä ajo-opettaja, päätös ajokortin hankkimiseksi syntyi helposti.

Ikä on vain numeroita, tuumaa virkeä eläkeläisrouva Virpi Repo. Hän asuu perheineen Lappeenrannan Muukossa.

Virpin kotoa kaupungin keskustaan on matkaa kymmenen kilometriä, Lauritsalaankin kuusi kilometriä ja lähimpään kauppaan saman verran. Minkäänlaista julkista liikennettä ei hänen kotikulmiltaan kulje mihinkään suuntaan.

Autoja talosta löytyi, mutta ongelmana oli ajokortin puute. Harrastuksiin ja asioille oli vaikea päästä, kun kukaan ei joutanut kuljettamaan.

Vaan asioilla on taipumus järjestyä. Virpin vanhin poika sai opetusluvan oman poikansa ajo-opetukseen. Virpi

heitti ikään kuin vitsinä, että menisihän siinä yksi mummo-kin. Ja kuinka ollakaan, järjestyhän se opetuslupa Virpillekin.

Projektista tuli melko pitkä. Opettajapoika oli matkatöissä. Harjoiteltiin siis viikonloppuisin ja tuntejakin kertyi runsaasti, enemmän kuin lapsenlapselle.

Teoriakoe ja insisajo tarvitsivat toki uusinnat, mutta tuore ajokortti tuli syntymäpäivälahjaksi, kun Virpi täytti 73 vuotta. Kaiken kruunuksi Virpin pojat lahjoittivat äidille oman auton, ettei tarvitse kysellä autoa lainaksi.

Ajokokemusta on nyt kertynyt paljon, kun Virpi alkoi ajaa autollaan heti reippaasti

ajokortin saatuaan. Muutaman kuukauden jälkeen ajo sujuu ihan mukavasti.

Virpi harrastaa Lauritsalan Eläkkeensaajien kerhoissa mm. kuorolaulua ja kansantanssia ja osallistuu myös moneen talkootoimintaan aktiivisesti.

Monet lopettavat yli seitsemänkymppisenä autoilun mutta jos terveys on tallella, aloittaminenkin on sen ikäisenä mahdollista. Hyvä Virpi!

Tuulikki Joela
Lauritsalan Eläkkeensaajat

Kaiken kruunuksi pojat lahjoittivat äidille oman auton, ettei tarvitse kysellä autoa lainaksi, Virpi iloitsee.

Lisää asiaa ajamisesta sivulla 4.

Onnellinen ajokortin omistaja. Kuva: Tauno Lakkala.

Kahdenlaista tietoa – ja ihan tutkitusti

Elinkeinoelämän valtuuskunta EVA julkaisi tammikuussa arvo- ja asennetutkimuksensa, jossa selvitettiin mm. suomalaisten suhtautumista eläkejärjestelmäämme. Tutkimuksen mukaan suomalaisten luottamus eläkejärjestelmän kestävyteen on hataralla pohjalla. 44 prosenttia suomalaisista arvioi, että tulevaisuudessa eläkejärjestelmät romahtavat, eikä edes jo ansaittuja eläkkeitä kyetä maksamaan.

Neljännes (25 %) ilmoitti olevansa eri mieltä väittämän kanssa. Epäluottamus eläkejärjestelmään ei ole kasvanut parin edellisen mittauskerran tapaan, mut-

ta tilanne ei ole liioin kohenunut. Käsitykset ovat EVAn mukaan nyt osapuulleen yhtä pessimistisiä kuin 2000-luvulla keskimäärin. Toisaalta epäluottamus eläkejärjestelmään on nyt selvästi lievempää kuin vuonna 1992. Tuolloin enemmistö uskoi suomalaisen eläkejärjestelmän romahdukseen.

Luottamuksessa eläkejärjestelmään havaittiin suurta vaihtelua etenkin eri-ikäisten vastaajien välillä. Alle 45-vuotiaista vähintään joka toinen uskoo eläkejärjestelmän romahdukseen. Suurinta epäluottamus on 26–35-vuotiaiden ryhmässä, johon kuuluvista peräti 60 prosenttia epäilee eläk-

keiden jäävän maksamatta.

Vanhemmissa ikäryhmissä epäluottamus eläkejärjestelmään on vähäisempää. Yli 56-vuotiaiden parissa epäluottamus alkaa hälvetä, ja järjestelmään luottavia on jo enemmän kuin sitä epäileviä.

Hiukan toisenlaista tietoa tuli reilut puoli vuotta EVAn tutkimusta aiemmin (13.6.2019). Tuolloin Eläketurvakeskus julkisti eläkebarometrin, jonka mukaan kaksi kolmesta (67%) suomalaisesta luottaa eläkejärjestelmäämme. Tämä ETK:n kyselytutkimus mittaa suomalaisten eläketurvaan ja eläkkeisiin liittyviä käsityksiä vuosittain.

Luottamus kasvoi seitsemän prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta. Eniten eläkejärjestelmään luottavat eläkeikäiset (87 %) ja eläkeikää lähestyvä 50–64-vuotiaat (74 %). Nuorista ja keski-ikäisistä reilu puolet pitää eläkejärjestelmää täysin tai osittain luotettavana. Viidenneksellä suomalaisista luottamusta on vähän tai ei lainkaan.

Eläkkeiden leikkauksiin ei ole kansalla halua. Eläkebarometrissa kysyttiin kansalaisten mielipidettä toimenpiteistä tilanteessa, jossa eläkejärjestelmän kestävyttä pitäisi vahvistaa. Toimenpiteet olivat eläkemaksujen nostaminen, eläkeiän korottaminen ja

eläkkeiden leikkaaminen.

Yksikään vaihtoehdoista ei ollut suosittu. Sekä nykyisten että tulevien eläkeläisten eläkkeiden leikkausta vastustetaan laajasti kaikissa ikäryhmissä ja sosioekonomisissa luokissa.

Hyväksytyin toimenpiteistä olisi työeläkemaksun nostaminen (42 %). Täysin tai osittain samaa mieltä eläkeiän nostamisesta olisi joka kolmas (32 %) vastaaja. Nykyisten eläkkeiden leikkaamisen hyväksyisi vain harva (7 %) ja tulevien eläkkeiden 11 prosenttia vastaajista. Itse olen sitä mieltä, että pelko pois.

Eläkejärjestelmämme on varsin hyvin varautunut ja sitä on pitkin matkaa, jo

ajokortin

TOIMINNANJOHTAJALTA ■ TIMO KOKKO

vuosikymmenien ajan, rukkattu vastaamaan ympäröivän maailman muutoksia. Ikäviäkin toimenpiteitä on toki jouduttu tekemään. Väestön ikääntymisestä johtuvia maksupaineita on torjuttu mm. eläkeikää nostamalla, eläke-etuuksia muuttamalla ja eläkemaksuja korottamalla. Mennyttä aikaa tutkiskellessa voi todeta, että eläkevarojen sijoittaminen on tehnyt varsin kelpoa tulosta pitkässä juoksussa.

ETK:n barometrissä kysyttiin muuten ensimmäistä kertaa myös sukupolvien välisestä oikeudenmukaisuudesta.

Puolet suomalaisista kokee, että nuoret sukupolvet joutuvat ainakin jossain

määrin liikaa eläkkeiden maksumiehiksi. Joka neljäs on nuorten taakasta jos-sain määrin eri mieltä.

Nuorten maksutaakasta huolestuneita on kaikenikäisissä. Noin viidennes on väitteen kanssa täysin samaa mieltä. Eniten väitteen kanssa eri mieltä ovat eläkeikäiset, joista kolmannes ei pidä taakkaa liian suurena.

Toivotan kaikille oikein hyvää alkanutta vuotta ja vuosikymmentä.

SIMO PAASSILTA

päätöimittaja, chefredaktör
Eläkkeensaajien Keskusliiton puheenjohtaja
Pensionstagarnas Centralförbunds ordförande

PÄÄKIRJOITUS

Suomalaisilla monet asiat paremmin kuin muilla

Laura Saarikoski kirjoitti Helsingin Sanomien kolumnissa 15.1, että suomalaiset valittavat paljon verrattuna siihen, miten hyvin Suomella kansanvälisillä mittapuilla menee. Saarikoski jatkoi, että jos näin sanoo, monet huomauttavat, että asiat eivät Suomessa todellakaan ole hyvin.

On köyhiä, työttömiä, syrjäytymistä, rasismia ja uupumista. Kaikki nämä ongelmat ovat totta ja ongelmien listaa voisi vielä jatkaakin. Suhteessa muihin maihin Suomi on onnistunut. Suomi on sittenkin hyvinvointivaltio. Sen näkee kansanvälisissä vertailuissa.

Tilastokeskuksesta löytyy tutkimuksia Suomesta ja suomalaisista. Näissä tutkimuksissa monet tulokset ovat meille mairittelevia. Halikon itsenäisyyspäivän juhlassa hyvän analyttisen juhlapuheen pitänyt valtiovarainministeriön hallinto- ja kehitysjohtaja Juha Majanen oli koonnut puheensa loppuun tilastokeskuksesta saatuja tutkimuksia. Tässä muutamia niistä:

Suomessa äitien ja lasten hyvinvointi on maailman toiseksi parasta.
Suomessa on maailman pienin imeväiskuolleisuus.
Suomalainen koulutus vastaa tulevaisuuden tarpeisiin parhaiten maailmassa.
Suomi on maailman lukutaitoisin maa.
Suomi on maailman neljänneksi tasa-arvoisin maa.
Suomessa valta on jakautunut sukupuolille kolmanneksi tasa-arvoisimmin EU:ssa.
Suomessa on vuoden 2019 alussa tehdyn vertailun mukaan Euroopan maista toiseksi eniten naisia eduskunnassa.
Suomalaiset ovat eurooppalaisista tyytyväisimpiä elämäänsä.
Suomalaisten luottamus oikeusjärjestelmään on suurinta EU-maissa.
Suomalaisten luottamus muihin ihmisiin on Euroopan suurinta.
Suomi on maailman onnellisin maa.
Suomi on tähän mennessä saavuttanut kestävä kehityksen tavoitteet kolmanneksi parhaiten maailmassa.
Suomi tuottaa kokonsa nähden eniten hyvää ihmiskunnalle.
Suomi on maailman vakain ja vapain maa.
Suomen eläkejärjestelmä on maailman neljänneksi paras.

Varmasti on olemassa myös tutkimuksia, joissa me emme sijoitu näin hyvin, mutta uuden vuosikymmenen alkaessa lienee luvallista luoda hyvää mieltä asioilla, joissa olemme muita parempia. Rehellisyyden nimissä on kuitenkin saman tien tuotava esille asioita, jotka vaativat parannuksia.

Kun Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry:n teettämässä Huomisen kynnyksellä 2019 -tutkimuksessa ihmisiltä kysyttiin, mitkä ovat suurimmat iäkkäiden ongelmat tänäpäivän Suomessa, kärkeen nousivat eläkkeiden pienuus, ikääntyneiden hoivapalvelujen laatu, yksinäisyys, sote-palvelujen saatavuus sekä eläketulojen palkkatuloja ankarampi verotus. Paikallaan on myös mainita, että Suomi on saanut Euroopan neuvostolta sapiskaa liian matalasta perusturvan tasosta.

Mycket är bättre för finländarna än för andra

Laura Saarikoski skrev i sin kolumn i Helsingin Sanomat 15.1 att finländarna klagar mycket jämfört med hur bra det går för Finland internationellt mätt. Hon fortsatte med att om man säger så, påpekar många att det verkligen inte är bra i Finland.

Det finns fattiga, arbetslösa, utslagna, rasism och utbrändhet. Alla dessa problem är sanna och listan på problem kunde göras längre. I relation till andra länder har Finland lyckats. Finland är i alla fall ett välfärdsland. Det ser man vid en internationell jämförelse.

Statistikcentralen har forskning om Finland och finländarna. Resultatet av denna forskning är manna för finländska öron. Finansministeriets förvaltnings- och utvecklingsdirektör Juha Majanen, som höll ett analytiskt festtal på självständighetsdagsfesten i Halikko, avslutade sitt tal med att räkna upp utredningar som Statistikcentralen gjort. Jag nämner några av dem:

I Finland är mammors och barns välfärd nästbäst i världen.
I Finland dör minst spädbarn i hela världen.
Den finländska utbildningen motsvarar världsbäst framtidens behov.
Finland är världens mest läskunniga land.
Finland är det fjärde mest jämställda landet i världen.
I Finland är makten tredje mest könsjämsställd inom EU.
Finland har enligt en europeisk jämförelse från början av 2019 näst mest kvinnor i riksdagen.
Finländarna är nöjdast med sitt liv i europeisk jämförelse.
Finländarna litar allra mest på rättsväsendet bland EU-länderna.
Finländarna litar mest på andra människor i europeisk jämförelse.
Finland är världens lyckligaste land.
Finland har hittills nått hållbarhetsmålen tredje bäst i världen.
Finland producerar sett till sin storlek mest gott för mänskligheten.
Finland är världens mest stabila och fria land.
Det finländska pensionssystemet är fjärde bäst i världen.
Det finns säkert också undersökningar där vi inte placerar oss så här bra, men det torde vara lovligt att så här i början av ett nytt decennium skapa gott humör med saker där vi är bättre än andra. I ärlighetens namn är det skäl att samtidigt också ta upp frågor som kräver förbättring.

När Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO i sin undersökning Inför morgondagen 2019 frågade folk om de största problemen för seniorerna i dagens Finland, toppades svaren av låga pensioner, kvaliteten på omsorgstjänsterna till de äldre, ensamhet, tillgången till social- och hälsovårdstjänster samt strängare beskattning av pensions- än löneinkomster. Det är också skäl att nämna att Europeiska rådet har läxat upp Finland för att för låg nivå på grundtryggheten.

Ajoterveys haaste ikäkuljettajille ja lääkäreille

Moni ikäkuljettajista kertoo olevansa huolissaan omasta ajoterveydestään. Lähes joka viides tuntee henkilön, jonka ajoterveys ei heidän mielestään riitä turvalliseen ajamiseen. Vastuu ajoterveyden arvioinnista on lääkärillä, mutta myös lääkärit toivovat lisätietoa ajoterveyden arviointiin.

tajasta riskiä liikenteessä. Jokaisen kannattaa kuitenkin tarkkailla omaa vointiaan ja mahdollisia muutoksia ajokyvissä, vaikka viime kädessä ajokykyä arvioivatkin ammatti-ihmiset, Koski painottaa.

Ajoterveyden arviointi haastaa myös lääkäreitä

Ajoterveyttä ei arvioida pelkästään ikään sidotuissa määrääikaistarkastuksissa. Lääkäreiden on seurattava esimerkiksi jo nuorena puhjenneiden perussairauksien vaikutusta ja tarvittaessa otettava ajoterveys puheeksi jokaisessa potilaskohtauksessa.

Liikenneturva ja Suomen Liikennelääketieteen yhdistys (SLLY) selvittivät lääkäreiden kokemuksia ajoterveydestä. Moni lääkäri koki, että selkeät käytännöt helpottavat puheeksi ottamista. Jos omassa työssä ei usein kohdata potilaita, joiden ajoterveyteen on otettava kantaa, osaamisen

kehittymiselle ei tarjoudu mahdollisuutta.

– Ikä sinänsä ei estä autolla ajoa, ja ikääntyvien toimintakyvyn ja osallisuuden kannalta auto voi olla tärkeä. Usein joudutaan tekemään päätöksiä tilanteissa, joissa selvää ohjeistusta ei ole ja joissa potilaan tahto saada ajolupa on vahva, kertoo neurologian ja psykiatrian erikoislääkäri **Risto Vataja**.

Vataja muistuttaa, että ajamisen turvallisuutta kannattaa pohtia aina, kun omassa tai läheisen terveydentilassa tapahtuu merkittävä muutos, kuten lieväkin aivoverenkiertohäiriö, sydänsairaus tai masentuminen.

– Myös jokainen riskitilanne tai kolari on varoitusmerkki kaikenikäisillä, mutta varsinkin ikääntyneillä. Yhtenä alkavan muistisairauden ensimmäisistä oireista on toistuvat naarmut pysäköintitilan-

teissa. Myös muutos liikennekäyttäytymisessä joko ylivarovaan tai toisaalta äkkinäiseen ja tempoilevaan suuntaan voivat viitata ajoterveyden heikkenemiseen, Vataja kuvailee.

Hänen mukaansa esimerkiksi väsymys tai vähäinenkin alkoholimäärä voi ikääntyneellä aiheuttaa suhteellisesti suuremman liikennetilan kuin nuorilla henkilöillä. Näistä ja muista riskeistä kertominen potilaalle on yhtä tärkeä

osa lääkärin ajoturvallisuustyötä kuin ajoluvan pohtiminenkin.

Liikenneturva

Ikääntyneiden näkemyksiä ja kokemuksia ajoterveydestä selvitettiin kyselytutkimuksella lokakuussa 2018. Kyselyn toteutti Liikenneturvan toimeksiannosta Taloustutkimus, ja siihen vastasi yhteensä 790 65-84-vuotiaista, joista autoilevia oli 643.

Liikenneturvan kyselyyn

vastanneista yli 65-vuotiaista kuljettajista 15 prosenttia kertoi olleensa huolissaan omasta ajoterveydestään viime aikoina. Hieman tätä useampi kertoi tietävänsä henkilön, jonka ajoterveyden arvioi riittämättömäksi turvalliseen ajamiseen.

Liikenneturvan suunnittelija **Mia Koski** muistuttaa, että vaikka lääkärin tehtävänä on arvioida ajoterveyttä, kuljettajalla on suurin vastuu ajokyvyyssään tapahtuvien muutosten tarkkailussa.

– Iän karttumisen ei automaattisesti tarkoita ajoterveydellisiä pulmia. Tai tee kuljet-

Liikenneturva teki itsearviointioppaan ikääntyneille kuljettajille

Oppaan avulla voi havainnoida normaaleja ikääntymiseen kuuluvia muutoksia omassa ajamisessa ja lisäksi tarvetta hakeutua lääkäriin. Pelko ajokortin menettämisestä ei saisi olla lääkäriin menon esteenä. Ensisijaisesti lääkäri tukee ajokyvyn säilyttämistä.

Opas löytyy osoitteesta: https://www.liikenneturva.fi/sites/default/files/ikakuljettajan_itsearviointi_esite_2014_id_15593.pdf

Kuvat: Liikenneturva

”Olen ollut mukana iloissa ja murheissa, mutta kaikesta on selvitty, kunhan vain on muistettu puhalttaa yhteen hiileen”, Aarne sanoo hiukan haikeutta äänessään. Kuva: Sirpa Vanhala.

Loimaalaiselle yhdistysaktiiville Aarne Syväselle on tullut aika alkaa lepuutella. Itseään säästämättä yli 30 vuotta vapaaehtoistyötä tehnyt Syvänen aikoo nyt hiljentää tahtia ja kurkistaa, olisiko elämällä hänen varalleen vielä jotain uutta annettavana.

Aarnen bussi kaarsi päteypysäkille

Monet vastuutoimet

EKL:ssä, sen Varsinais-Suomen piirissä ja Loimaan Eläkkeensaajissa osoittavat sen luottamuksen, jota Aarne kohtaan on tunnettu. On taidettu ajatella, että miksi vaihdettaisiin, kun hyvä on löydetty.

Aarne Syväsen ansiokas toiminta on palkittu EKL:n liittokokouksessa myönnettyllä liiton kunniajäsenyydellä, kultaisella ansiomerkillä ja suuransiomerkillä. Viime mainittuja ei 50 vuoden aikana ole ei montakaan myönnetty. Aarnen saamassa ansiomerkin on numero 211.

Kun puhutaan ikäihmistä, on pääpaino yleensä toimeentuloturvaan liittyvissä kysymyksissä. Sen sijaan vähemmälle jää ikäihmisten yhteiskunnallinen arvostus. Lohdutonta luetavaa riittää joka päivälle. Aarne on sitä sukupolvea, joka on kokenut ja nähnyt paljon, mutta aina on pitänyt sopeutua.

Suurilla ikäluokilla ei ollut turvanaan yhteiskunnan kannaa, vaan elämän ehtona oli oma tahto tulla toimeen. Nykypäivän eläkeläisiä koskevat kysymykset Aarne kuitenkin torppaa topakasti:

– Politikasta en rupea keskustelemaan.

Veteraanin pitkä taival

Aarnen ensi kosketus EKL:n yhdistystoimintaan tapahtui jo vuonna 1986, kun hänen silloinen esimiehensä pyysi apua Loimaan yhdistyksen 10-vuotisjuhlan suunnittelussa. Muutaman vuoden kuluttua Aarne otti vastaan Loimaan Eläkkeensaajien rahastonhoitajan tehtävät. Tilien hoitoa kesti viitisen vuotta, ja muutama vuoden tauon jälkeen rahakirstu palasi Aarnen hoteisiin.

Mutta eivät nuo tauko-

vuodet ilman vastuita kulu- neet. Kun huomattiin, että yhdistykseltä puuttui puheenjohtaja, ei ollut kahta kysymystä siitä, kuka siihen tehtävään haluttiin. Oma kieltään kertoo piirihallituksen pöytäkirjamerkintä vuodelta 2008: ”Aarne on omalla vakaalla ja rauhallisella olemuksellaan tuonut oman tapansa toimia piirin jäsenten keskuuteen, tapa, josta jäsenet pitävät. Piirin yhdistykset ja jäsenet ovat koko jäsenkentän leveydeltä toivomassa Aarnen hyväksyvän jatkoajatuksen tähän tärkeään tehtävään.”

Varsinaisen elämäntyönsä Aarne teki liikealalla, joka lähti liikkeelle harjoittelijan tehtävistä monen vaiheen kautta oman yrityksen perustamiseen. Ehtipä hän siinä välissä olla sivutoimisena mainonnan opettajanakin. Mutta kaiken tuon ohessa tuntuu yhdistystoiminta olleen Aarnelle lähes elämäntapa.

– On ollut mahtavaa olla mukana EKL:n toiminnassa. Eläkkeensaajien Keskusliitto tekee merkittävää työtä ikäihmisten aseman parantamiseksi, Aarne sanoo.

Mieli vetää matkoille

Aarne on vetänyt noin 25 vuotta Loimaan Eläkkeensaajien matkoja ja lisäksi 12 vuotta EKL:n Varsinais-Suomen piirin matkoja. Vaikka matkanvetäjän vastuu siirtyi vuodenvaihteessa uusiin käsiin, aikoo Aarne jatkosakin osallistua piirin tapahtumiin mahdollisuuksiensa mukaan.

Matkalle lähtijät eivät varmaankaan tule ajatelleeksi, miten paljon matkanvetäjällä on työtunteja takana siinä vaiheessa, kun matka alkaa.

– Matkan ideointi, varaukset, informointi, peruutusten ja maksuliikenteen hoito. Ja jos joku sairastuu

tai joutuu muuten avuntarpeeseen, on matkanvetäjällä siinäkin vastuurooli. Viime tingassa tulevat peruutukset ovat luku sinänsä, mutta vielä hankalampaa on, jos kiinnostusta ei lopulta löydykään tarpeeksi ja matka joudutaan kokonaan peruuttamaan, Aarne kertoo.

Hänen mukaansa peruutuksia tulee aina jonkun verran, mutta tarpeeksi mielenkiintoisilla matkoilla ja ohjelmalla niiden määrää pystyy jonkin verran vähen-

tämään.

– Peruutuksista koituu yhdistykselle aina lisäkustannuksia ja pettymyksiä niille, jotka ovat jo matkansa varanneet, Aarne selittää.

Matkojen määrä on nykyään paljon pienempi kuin yhdistyksen alkutaipaleella. Ymmärrettävästi eri ikäisten jäsenten tarpeetkin ovat erilaiset. Tulee ikää ja kremppoja, eivätkä monet enää halua tai jaksaa lähteä pitkien bussimatkojen taakse, jotka taas kiinnostavat

nuorempia jäseniä.

– Vieraassa sängyssä ei ole niin kiva nukkua kuin kotisängyssä, mikä näkyy yhden päivän matkojen suosiossa, Aarne tuumaa.

Tulevaisuuden suunnitelmiaan Aarne ei suostu paljastamaan.

– Takapuoli ikään kuin vetää bussinpenkille, mutta nyt on aika lepuutella, hän nauraa.

Sirpa Vanhala

Matkanjohtaja Aarne (edessä kesk.) porukkinsa kanssa Pärnun reissulla. Kuva: Aarne Syväsen kotiarkisto.

URMAS

On ollut mahtavaa olla mukana EKL:n toiminnassa. Eläkkeensaajien Keskusliitto tekee merkittävää työtä ikäihmisten aseman parantamiseksi.

Aarne Syvänen

Nakkilassa aloitti uusi puheenjohtaja, Kimin Jukka

Satakunnassa Nakkilan Eläkkeensaajat sai uuden puheenjohtajan. Jukka Kim, omaa sukua Kettunen, aloitti vapaaehtoistoiminnan yhdistyksen puheenjohtajana ja EKL:n Satakunnan piirihallituksen jäsenenä vuoden alussa.

Tämä uusi puheenjohtaja, nakkilalainen Jukka, opiskeli ja työskenteli koko aikuisikänsä venäjänkielisillä alueilla. Vuodenvaihteessa hänen elämässään kääntyi uusi lehti, kun alkoi uusi elämänvaihe EKL-touhuissa kotimaassa.

– Suomi–Venäjä-seura kulkee mukana aina, sanoo tämä SVS:n Porin osaston varapuheenjohtaja.

Suomi–Neuvostoliitto-seuran stipendiaattina hän kävi vuosina 1977–78 vuoden mittaisen valmistavan kielikurssin Leningradissa. Ammattiopinnot hän suoritti Valko-Venäjällä, Minskissä, vuosina 1978–83.

– Aloittaessani Leningradissa kielikurssilla en osannut lainkaan venäjää. Lähdin nollatasolta, muistelee Jukka Kim.

Hän toteaa olevansa siitä harvinainen suomalainen, että 'olen niin sanotusti olemattoman kokenut'. Näin Neuvostoliitossa opiskelleet sanoivat maasta, jossa opiskeltiin, elettiin, rakastuttiin, petyttiin, tentittiin ja työskenneltiin, mutta joka hävisi maailmankartalta 1990-luvun alussa.

– Oppilaitoksessani Valko-Venäjällä oli opiskelijoi-

ta kaikkialta maailmasta. Vitsinä puhuttiin, että vain Pohjois- ja Etelänavoilta ei ollut ketään, koska jääkarhuja ei saatu oppimaan venäjän kieltä.

Jukka Kim, omaa sukuaan Kettunen

Perheeseen kuuluu vaimo **Su Ran** ja kaksi aikuisiässä olevaa, omilla tahoillaan asuvaa lasta.

– Vaimoni on Neuvostoliiton korealaisia, syntyisin Tyynellä valtamerellä sijaitsevalta Sahalinin saarelta. Solmiessani avioliittoa kaukana ulkomailla otin vaimon sukunimen. Suomessa silloin voimaan tulleen sukunimilain mukaan miehetkin saattoivat ottaa aviopuolisonsa sukunimen, kertoo Jukka Kim.

Sahalinin saarella asuu pieni ja voimakastahtoinen korealainen 45 000 asukkaan vähemmistö.

Jukka Kim pitää uudesta sukunimestään ja luettelee sen hyviä puolia: se on kaunis, soi korvaan nätisti, on lyhyt, ulkomaalaisesta alkuperästä huolimatta siinä on tuttuja kirjaimia ja se on tavuton.

Kimin perheessä eletään koreanlaisen, suomalaisen ja

venäläisen kulttuurin vaikutuksessa. Kotikielenä on venäjä ja vain harvoin suomi. Jukka Kim on kiitollinen siitä, että saa olla vaimon sukulaisten parissa yksi ison perheen jäsen ja voi nauttia heidän seurastaan.

Työt olivat aina naapurissa – idässä

Koulutukseltaan Jukka Kim on rakennusmestari ja ammattikoulun opettaja. Hänen työtehtävänsä liittyvät aina Neuvostoliittoon, Venäjään ja venäjänkielisiin alueisiin. Työt olivat asennusvalvojan, asennuspäällikön, tulkin ja työmaapäällikön tehtäviä.

Työpaikkakuntien luettelo on pitkä: Artjom Vladivostokin lähellä, Ulan-Ude, Simferopol, Perm, Moskovan liittännäiskaupunki Ljuberts, Terijoki ja Tartto, Novgorodin läänissä Nebołtsi, autotehdaskaupunki Toljatti, Jaroslavi ja Uljanovsk.

– Asuminen ulkomaalaisen kanssa ja tutustuminen venäläiseen kulttuuriin antoi minulle hyvät valmiudet työelämään. Alussa en käsittänyt, missä myllytyksessä olin ja miten suunnatonta hyötyä minulle siitä koituisi myöhemässä

elämäntilanteessa, summaa Jukka Kim kokemuksiin.

Viimeisimmässä työkohteessa hänen alaisuudessaan oli 65 työntekijää ja seitsemän kansallisuutta.

– Ilman perusteellista kouliintumista en mitenkään olisi saanut tuota ryhmää toimimaan, mutta tietäen useiden kansallisuuksien ominaispiirteet kykenin järjestelemään työporukan siten, että homma pelitti.

Jukka Kim oli pitkiäkin aikoja ainoa suomalainen työmaalla. Hän joutui vastaamaan työnjohdosta, henkilöstöpolitiikasta, hoi-

tätä vuoropuhelua pääasiassa sähköisen kirjeenvaihdon avulla.

– Kirjeenvaihto ystäviensä kanssa kuuluu luontevasti minulle. Tavallisten asioiden pohdinta lähentää ihmisiä ja siinä huomaa, kuinka samankaltaisia olemmekaan, huomauttaa Jukka Kim.

Japanilaisen rouva **Michiko Sasaon** kanssa kirjeenvaihtoystävyys on jatkunut yli 20 vuotta. Jukka Kim oli hänen vieranaan Okinawan saariryhmällä. Opiskelijaystävästä hän on kirjeenvaihdossa mongolialaisen **Purevsuren Togtoolin** kanssa.

Japanilaisen rouva Michiko Sasaon kanssa Jukan kirjeenvaihtoystävyys on jatkunut yli 20 vuotta. Kuva: Jukka Kimin kotiarkisto.

tamaan asiakassuhteita ja kirjeenvaihtoa, tulkkamaan ja tekemään asennussuunnitelmia.

– Joskus työtehtävät olivat sellaisia, ettei niistä ystäviä saanut, Jukka Kim muistelee.

Pitkän ulkomailla oleskelujakson jälkeen paluu Suomeen saattoi olla hankalaa.

– Olin jopa unohtanut, miten bussi pysäytetään pysäkillä. Neuvostoliitossa ne pysähtyivät kaikilla pysäkeillä ilman nappulan painamista. Tosin busseissa ei edes ollut nappuloita, jota painaa.

Vuoropuhelu on hyödyllistä

Jukka Kimin mielestä kaikki kansainvälinen vuoropuhelu on meille kaikille tärkeää, tapahtuipa se millä tasolla tahansa. Hän käy

Uralin alue on tuttu Jukka Kimille. Hän työskenteli Permissä puolitoista vuotta. Kaupunki on mukava ja siellä Jukka Kim koki pakkasennätyksensä, miinus 44 astetta. Niiltä ajoilta hän on edelleen kirjeenvaihdossa silloisen tilaajansa teknisen johtajan, herra **A. Jakovlevin** kanssa.

– Hänen kanssaan vuoropuhelu on mukavaa, hedelmällistä ja rauhaa rakentavaa, toteaa Jukka Kim ja myöntää, että kansainväliset kysymykset ovat kiinnostaneet häntä aina. Opiskelun ja ulkomailla oleskelun myötä kiinnostus on syventynyt.

Pekka Ovaska

Jukka Kim, toinen vasemmalta, ensimmäisessä EKL:n Satakunnan piirihallituksen kokouksessaan. Kuva: Pekka Ovaska.

Nyt pelataan hentopalloa!

EKL-yhdistystemme ikäihmisille soveltuva liikuntatarjonta on monipuolista, ja uutta kehitellään koko ajan.

Ikä ei liikuntaa pysäytä myöskään Paimiossa, jossa viime syksynä on otettu käyttöön peräti kolme uutta liikuntamuotoa, jotka mahdollistavat mahdollisimman monen osallistumisen oman kiinnostuksensa ja kykynsä mukaan.

Paimion Eläkkeensaajat halusi uuden liikunnallisen harrastuksen, joka ylläpitäisi sekä fyysistä että sosiaalista toimintaa. Niinpä yhdistys kehittäi yhteistyössä lentopalloseura Paimion Yrityksen kanssa uuden pallopelin, jolle he itse ovat antaneet nimen hentopallo.

Hentopallon perusidea on sama kuin lentopallon, mutta se on säännöiltään sallivampi, eikä lentopallossa tarvittavia iskulyöntejä edes sallita. Pelissä käytettävä pallo on pehmeämpi ja kimmoisampi – siinä lienee ideapohja hentopallonimitykselle.

Mukana on harrastajia, jotka eivät aikaisemmin ole aktiivisesti pelanneet pallopelejä.

Aloitussyöttö tehdään vain alakautta lyömällä tai vaikkapa heittämällä ja syötön vastaanotto voi olla koppi, samoin kuin myös toinen kosketus. Pallo palautetaan vastapuolelle viimeistään kolmannella kosketuksella. Pallo kuolee, kun se putoaa kentän pintaan tai koskettaa kentän ulkopuolisia rakenteita. Pistet lasketaan samoin kuin lentopallossakin. Jos lasketaan.

Pelaajia voi olla kenttäpuoliskoilla kolmesta kuuteen, riippuen pelaajien kokonaismäärästä. Pelin tarkoitus ei kuitenkaan ole kilpailullinen vaan liikunnallinen hauskanpito, jossa sääntöjä joustamalla mahdollistetaan kaikkien pelaajien osallistuminen pelitapahtumiin. Ryhmänvetäjänä toimii **Jouko Olander**.

Liikkumisen riemua ympäri Suomen – korkeakaan ikä ei liikuntaa pysäytä

Yksi EKL:n tavoitteista on aina ollut ikäihmisten fyysisen kunnon ylläpitäminen. Tuo tavoite on saavutettu yli odotusten, sillä monipuoliset liikuntamuodot ovat vakiinnuttaneet asemansa EKL-yhdistyksissä ympäri Suomen. Kun yksi liikuntamuoto menettää kiinnostustaan, keksitään uusia.

Hentopallo on uusi kiva laji palloilupeleistä pitävälle, sallivampi kuin lentopallo. Pallokin on pehmeämpi. Kuva: Tapio Ruohonen.

Innokkaat keilaajat perustivat oman kerhon

Keilailuna nykyisin tunnettu laji on legendan mukaan syntynyt Yhdysvalloissa jo 1841, mutta edelleenkin se on yksi maailman eniten harrastetuista urheilulajeista. Liikuntamuotona se soveltuu kaiken ikäisille, kokoisille ja kuntoisille harrastajille.

Paimiossa innokkaiden keilailun harrastajien polte keilojen kaatamiseen oli niin kova, että he perustivat viime lokakuussa oman keilakerhonsa.

– Kerhon perustaminen ei ollut mikään päähänpisto, vaan ideaa muhitettiin vuoden verran ennen sen toteuttamista, kertoo ryhmän vetäjä ja toiminnan käynnistäjä **Pirkko Tuominen**.

Tällä hetkellä keilaamassa käy 7 miestä ja 3 naista, joista yksi on jo yli 90-vuotias. Tulostaso on ollut jokaisella hyvä.

Toistaiseksi ryhmä käy keilaamassa kerran kuukaudessa, mutta jatkossa mahdollisesti useamminkin.

– Olemme varanneet aina viisi rataa, jolloin kaksi keilaa-jaa radalla saavat hyvän kisan aikaiseksi, Pirkko sanoo.

Myöskään 25 kilometrin matka Paimiosta harrastuspaikkaan, Salon Hanhivaaran keilahallille, ei ole este.

Näin nautitaan liikunnasta lavatanssimusiikin tahdissa. Kuva: Tapio Ruohonen.

– Kimppakyydeillä mennään, sanoo Pirkko ja haluaa samalla antaa suuren peukun Hanhivaaran keilahallille, joka huomioi yli 80-vuotiaat antamalla heidän keilata ilmaiseksi.

Vire-Lavista erityisryhmille

– Lavis-lavatanssijumpaan pohjautuvan Vire-Laviksen aloitimme myös viime

syksynä, kertoo ryhmänvetäjä **Marjaleena Ruohonen**.

Vire-Lavis on sovellettu versio henkilöille, joilla on sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi toimintakyvyn rajoituksia. Vire-Lavis-tunnit toteutetaan pääosin istuen ja/tai tuolia apuna käyttäen. Sen tarkoituksena on antaa kohderyhmälle mielekäs ja turvallinen tapa liikkua.

Vire-Lavispuolituntinen on noin kerran kuukaudessa yhdistyksen tiistaikerhon yhteydessä. Osallistujia on 40–60.

– Nautimme liikunnasta lavatanssimusiikin tahdissa: valssia, tangoa, jenkkaa, polkkaa, salsaa, humppaa ja lopuksi venyttelyä. Pyrin ottamaan musiikkiin mukaan aina jonkun huumorikappaleen, Marjaleena sanoo.

Esiselvitys työeläkesijoitusten tuottojen kohentamismahdollisuuksista valmistui

Keskeisten työmarkkinajärjestöjen Eläketurvakeskukselta pyytämä esiselvitys yksityisen sektorin työeläkevarojen sijoitustuottojen kohentamismahdollisuuksista on valmistunut.

Kuva: Eläketurvakeskus

Esiselvityksen mukaan nykyisestä alhaisen korkojen näkymästä seuraa, että työeläkelaitosten sijoituksilta odotettujen tuottojen ja säännösten mahdollistaman sijoitusten riskitason välillä on merkittävä ristiriita.

Korkosijoitukset tuottavat huonosti ja toisaalta sijoitustoimintaa ohjaavat säännökset rajaavat mahdollisuuksia muuttaa sijoitusallokaatioita riskillisempään ja tuotto-odotuksiltaan korkosijoituksia pa-

remppaan suuntaan.

Esiselvityksen mukaan tuotto-odotuksia olisi mahdollista parantaa periaatteessa kolmella eri tavalla: kasvattamalla vakavaraisuuspääomia, tuomalla lisää joustoa rahastointiin ja väljentämällä vakavaraisuussäännöksiä. Näistä vakavaraisuuspääomien kasvattaminen tuskin kuitenkaan tulee kysymykseen pitkäaikaisena ratkaisuna.

Esiselvityksessä esitettiin kolme suositusta tarkemman tutkimisen koh-

teiksi. Kaksi näistä koskee jouston lisäämistä eläkkeiden rahastointisäännöksiin ja kolmas vakavaraisuussäännösten tekemistä dynaamisiksi, sijoitusmarkkinoiden suhdannevaiheen huomioon ottaviksi.

Esiselvityksen teki FT **Jukka Rantala**, joka työskenteli kesäkuuhun 2019 saakka Eläketurvakeskuksen toimitusjohtajana.

Lähde: Eläketurvakeskus

EKL:n Pirkanmaan piirin edunvalvontapäivä Nokialla

EKL:n Pirkanmaan piirin jäseniä kokoontui parisataa 16. tammikuuta edunvalvontapäivään Nokian Kerholaan.

Vieraiksi oli kutsuttu Pirkanmaan alueen kansanedustajia puhumaan oman valiokuntansa ajankohdaisasioista.

Piirin puheenjohtajan **Pirkko Oksan** tervetuloitotuksen jälkeen piirin edunvalvontajaoston puheenjohtaja **Arja Ojala** kertoi päivän ohjelmasta.

Ensimmäisen puhevuoron piti kansanedustaja **Marko Asell**, joka on mukana monessa valiokunnassa, mm. tulevaisuusvaliokunnassa, jonka toiminnasta hän kertoi. Asell on myös Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston jäsen, ja saikin tämän mandaatin vuoksi yleisöltä napakoita kysymyksiä.

Kansanedustaja **Jukka Gustafsson** oli seuraavana puhevuorossa. Gustafssonin sydäntä lähellä ovat sivistykseen ja koulutukseen liittyvät asiat, mm. oppivelvollisuuden jatkaminen toisen asteen koulutukseen saakka. Saimme myös kuulla Veikkaus Oy:n asioista ja ulkomaisten peliyhtiöiden rantautumisesta Suomeen. Vaikka Veikkaus Oy rajoittaisi pelitoimintaansa,

aina jää mahdollisuus pelata netissä ulkomaisia pelejä, jolloin voitotkin valuvat pois Suomesta. Veikkaus jakaa vuosittain suuren summan voitostaan mm. EKL-toiminnan tukemiseksi.

Vielä saimme kuulla kansanedustaja **Pia Viitasen** monipuolisesta toiminnasta mm. valtionvarainvaliokunnan jäsenenä ja verojaoston puheenjohtajana. Viitasella on useiden vuosien kokemus monista luottamustoimista ja runsaasti asiantuntemusta. Hän kertoi mm. tulorekisteristä, asiakasmaksulaista ja sairaanhoitomaksuista sekä niihin suunnitelluista muutoksista.

Liiton uusi sosiaalipoliittinen asiantuntija **Eero Kivinen** kertoi, mitä hyvää tai huonoa eduskunnan budjetissa on meille eläkkeensaa-jille. Aika paljon oli hyviäkin uutisia. Tämä oli Kivisen ensimmäinen esiintyminen EKL:n tilaisuuksissa.

Kotimatalla riitti sulateltavaa, sillä niin paljon saimme uutta tietoa siitä, mitä eduskunnassa ja yhteiskunnassa tapahtuu.

Terttu Virtanen
Pirkanmaan piirin tiedottaja

EKL:n syksyn lukijamatka

Montenegroon ja Albaniaan!

MONTENEGRO JA ALBANIA, 28.9.-3.10.2020

alk./hlö 2 hengen huoneessa 1259€

Hintaan sisältyy: Finnairin suorat lennot, majoitukset 4 tähden hotelleissa • 1 yö Montenegron Podgoricassa, 2 yötä Albanian Tiranassa ja 2 yötä Montenegron Budvassa, aamiaiset ja illalliset, kuljetukset, pääsymaksut, turistivero ja suomenkielinen opas • 1 h huoneen lisämaksu 185€. Lehden edustaja mukana.

Ainutlaatuinen ohjelma! Koemme muun muassa nämä: veneretken Skadarjärven kansallispuistoon, Podgorican ja Shkodran vanhatkaupungit, idän ja lännen sekoituksen Tiranan merkittävimmät nähtävyydet, montenegrolaisen rantakaupungin Ulcinjin, venetsialaisvaikutteisen Budvan sekä Njegusin kylän ja upean Kotorin lahden.

Kiinnostuitko? Lisätietoja antaa Minna Lehtonen/Matkapojat, p. 010 2323 411 tai minna.lehtonen@matkapojat.fi

MATKAPOJAT

EKL Eläkkeensaaaja

www.matkapojat.fi/ekl_montenegroalbania

Uusi vuosi 2020 tuo pieniin eläkkeisiin korotuksia, mutta matkaa on vielä

Suomen valtioneuvosto on ansiokkaasti lähtenyt parantamaan pienituloisten eläkeläisten asemaa korottamalla merkittävästi kansaneläkkeen ja takuueläkkeen tasoa euromääräisesti. Tasojen nosto kohdistuu oikeutetusti Suomen pienituloisimpien eläkkeensaajien tulotason ja korottaa satojen tuhansien eläkkeensaajien hyvinvointia.

Uudessa hallitusohjelmassa on maininta alle 1400 euroa kuukaudessa työeläkettä saavista. Eli tavoitteet eläkeläisköyhyyden poistamiseksi ovat hyvällä alulla ja jäämme mielenkiinnolla seuraamaan tavoitteen konkreettista toteutumista.

Pitkän työuran tehneillä ei pitäisi olla riskiä köyhyyteen heti hyvin ansaitun eläköitymisensä koittaessa. Hallitusohjelmassa mainitaan kolmikantaisen selvitystyön aloittaminen työeläkkeellä elävien köyhyyden poistamiseksi. Selvitystyöhön tulisi mielestämme kutsua myös eläkkeensaajia

edustavia tahoja, joilla on välitön kosketus omaan arkeensa.

Vuonna 2018 Suomessa maksettiin eläkettä n. 1,6 miljoonalle ihmiselle, eli melkein kolmannekselle väestöstä. Mediaanieläke oli samana vuonna vain 1459 euroa kuukaudessa. Eläketason ja eläkeläisille maksettavat tulonsiirrot huomioon ottaen Suomessa elää köyhyysrajan alapuolella parhaillaan 194 000 eläkkeensaajaa.

Eläkkeissä oli myös erittäin merkittävä ero sukupuolen mukaan: miesten mediaanieläke oli 1661 euroa, kun taas naisten vastaava oli 1334 euroa. Tässäkin tapauksessa naisen euro on erittäin vahvasti miehen euroa vähemmän.

Hallitusohjelmassa mainitaan asiakasmaksulain uudistamisen tavoitteena hoidon esteiden poistaminen ja terveyden tasa-arvon lisääminen muun muassa maksuttomuutta laajentamalla ja maksuja kohdustamalla. EKL ottaa tavoitteen tyytyväisenä vastaan, mutta huomauttaa, että maksulain uudistamisella on kiire, sillä etenkin julkisen terveydenhuollon asiakasmaksut kohdistuvat rankimmin pienituloisiin, myös eläkkeensaajiin.

Liiton kanta

Eläkkeensaajien Keskus-

liitto on jo ennen vuoden 2015 eduskuntavaaleja ottanut kantaa eläkeläisköyhyyden poistamisen tarpeeseen. Viime vaalien jälkeen otimme tyytyväisinä vastaan Kelan maksamiin eläkkeisiin vuoden vaihteessa tehdyt tasokorotukset.

Työeläkkeisiin olemme jo vuonna 2017 esittäneet mallia, jossa eläkeindeksiin tulisi euromääräinen ja prosenttimääräinen korotus. Kyseinen malli on sukupolvien suhteen oikeudenmukainen ja se voitaisiin toteuttaa kustannusneutraalisti.

Suomalaisista eläkeläisistä useat ovat eläneet pitkän elämän, tehneet töitä, kasvattaneet perheitä ja olleet aktiivisia kansalaisia. Nuoremmatkaan eivät ole eläkkeellä huvikseen tai pysyvästi, heillä on aito tarve elättää itseään, kun palkkatyöllä eivät siihen elämäntilanteidensa haasteiden myötä pysty.

Tässä tilanteessa Suomen nykyisen hallituksen tulisi voida katsoa eläkettä saavien tilannetta kokonaisvaltaisesti ja kehittää konkreettisia keinoja eläkeläisköyhyyden poistamiseksi, kuten alle 1400 euron työeläkettä saavien eläkkeiden nostaminen 100 eurolla kuukaudessa nettona.

Tämän lisäksi EKL ehdottaa vuoden alussa voimaan astuneiden tasokorotusten lisäksi ansioon perustuvien

eläkkeiden indeksin reformia ja hallitusohjelmassa mainitun selvitystyön konkreettista toimeenpanoa mahdollisimman pian.

EKL kuitenkin katsoo, että pelkät eläkkeisiin tehtävät korotukset tai työryhmätyöskentely eivät vielä ole riittävä toimenpide. Tarvitsemme maahamme kattavan toimenpideohjelman eläkeläisköyhyyden poistamiseksi, kuten ehdotimme jo ennen kevään 2019 eduskuntavaaleja.

Samalla tulee edelleen panostaa eläkettä saavien elämänlaadun parantamiseen. Eläkeläisten toimeentuloa ja hyvinvointia tulee katsoa kokonaisuutena, eikä vain taloudellisina tuloina, tai valitettavan pitkälti tulojen puutteena.

Eero Kivinen
EKL:n sosiaalipoliittinen asiantuntija

ELÄKKEIDEN NOUSU

- Kansan- ja takuueläkkeisiin tuli vuodenvaihteessa lisää yhteensä 183 milj. euroa
- Täysi kansaneläke nousi 34 euroa/kk
- Täysi takuueläke nousi 50 euroa/kk
- Perustetaan työryhmä työeläkkeiden parantamiseksi alle 1400 euroa/kk ansaitseville

Uutisia lyhyesti

Sote-uudistuksen verkkosivusto avattu

Hallituksen sote-uudistuksen verkkosivut on avattu. Sivusto kokoaa sote-uudistukseen liittyvän tiedon yhteen paikkaan ja esittelee uudistuksen kokonaisuutta ja etene- mistä. Sivustolta löytyvät sote-uudistuksen yleisesittely ja aikataulu sekä tietoa palvelujen kehittämisestä ja uudesta sote-rakenteesta. Sivusto on suunnattu uudistuksen valmistelijoille ja muille sen parissa työskenteleville. Sivustoa ylläpitää sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö ja mukana ovat myös valtiovarainministeriö, sisäministeriö ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Lisätietoa: www.sotetuudistus.fi

Oikeusasiamies valvoo vanhusten oikeuksia

Oikeusasiamiehen tehtävänä on edistää vanhusten oikeuksia. Vanhusten oikeuksien turvaaminen on osa kokonaisvaltaista perus- ja ihmisoikeuksien suojaamista, valvontaa ja edistämistä. Tavoitteena on vanhusten perus- ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja ihmisarvoinen elämä koko elämänkaaren ajan. Kantelusta annettujen ratkaisujen ja oikeusasiamiehen tekemien tarkastusten perusteella oikeusasiamies ottaa kantaa lukuisiin vanhusten perusoikeuksia koskeviin kysymyksiin vuosittain.

Katso lisätietoa ja asiaan liittyvä video: www.oikeusasiamies.fi/fi_FI/web/guest/vanhusten-oikeudet

Uusi osakesäästötili vaikuttaa osaan etuuksista

Osakesäästötilit tulivat käyttöön vuoden 2020 alusta, ja sen vuoksi Kelan on pitänyt arvioida uuden tilimuodon vaikutuksia eri etuuksien myöntämiseen. Osakesäästötilille maksettavat osinkotulot huomioidaan tulona mm. eläkkeensaajan asumistuessa, kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen hoitolisässä, leskeneläkkeen täydennysmäärässä, perustoimeentulotuesta ja yleisessä asumistuessa. Osingot katsotaan tuloksi useimmissa etuuksissa silloin kun ne maksetaan osakesäästötilille, vaikka asiakas ei nostaisi osinkoja tililtä.

Tutustu asiaan: www.kela.fi
> osakesäästäminen

Kesällä 2017 Taapparukset esiintyivät Europeade-kansantanssitapahtumassa Turussa. Osallistuimme myös kulkueeseen, kuvassa juuri lähdössä kulkueeseen.

Löysin kansantanssin uudelleen Piikkiön Eläkkeensaajissa

Oltuani vuoden verran jäsenenä, löysin Eläkkeensaaja-lehdestä kirjoituksen Piikkiön Eläkkeensaajien kansantanssiryhmä Taapparuksista. Tiesin heti, että tämä on minun juttuni. Vaikka ketään en tuntenut, porukka otti minut heti mukaan: ensin seuraamaan, sitten kokeilemaan ja pian jo tanssimaan.

Joskus nuorena tanssin pari vuotta, mutta harrastus sai jäädä, kun elämä täyttyi muista asioista. Nyt olen tanssinut kolme vuotta Taapparuksissa. Ohjaajamme Tiina Tuominen osaa hienosti ottaa huomioon sen, että olemme eläkeläisiä, joilla jokaisella on omat rajoituksensa, emmekä jaksa enää hyppiä ja pyöriä kuin nuoret.

Tiina osaa siitä huolimatta tehdä tansseista vaihtelevia ja vauhdikkaita. Harrastus on hyvää liikuntaa kaikille jäsenille, aivoja myöten. Usein kuulemme Tiinan kannustushuudon: Loistavaa! Mahtavaa! Jos tanssi menee joskus omasta mielestämme huonosti, Tiinasta on tärkeintä tanssin tunnelma ja jatkuvuus. Olemmekin oppineet nauramaan omille koreografisille muunnoksillemme.

Harjoittelemme kansantansseja joka perjantai 2-3 tuntia. Esiinnyimme kaikissa Piikkiön hoivakodeissa kerran kuussa. Kuukausittain uusimme ohjelmiston. Toisinaan esiinnyimme myös tiistai-kerhossamme, juhliessamme, myös muiden järjestämissä tilaisuuksissa.

Katja Aalto, Piikkiön Eläkkeensaajat

Pohjanmaan EKL-yhdistykset:

Tuokaa ystäviä mukaan mukavaan toimintaan ja yhdessäoloon!

Pian eläkkeelle siirtyvät, eläkkeellä jo olevat ja kaikki jo EKL-jäsenyyden solmineet ovat EKL:n Pohjanmaan piirille ja sen yhdistyksille yhtä tärkeitä. Näin yhteen hiileen puhaltavaa toimintaa voidaan yhdistyksissä tuloksellisesti jatkaa, sanovat EKL:n toiminnanjohtaja Timo Kokko ja Pohjanmaan piirin uudelleen valittu, vaasalainen puheenjohtaja Niilo Hamari.

Liiton tämän vuoden Eläköön elämä -jäsenhankintakampanjan infotilaisuudessa 16.12. Ilmajoen työväentalolla oli puolensataa eläkkeensaajaa eri puolilta kolmea pohjalaismaakuntaa. Kaikki totesivat kuin yhteen ääneen, että varttuneiden ihmisten yksinäisyys on kasvava ongelma.

Ongelmaan löydettiin myös vastauksia. Sosiaalinen verkosto ja aktiivinen elämä

ylläpitävät toimintakykyä ja elämäniloa. Toiminnan ydintä on rohkaista ja aktivoida ikäihmisiä elämään mielekäästä ja täyttä elämää iästä riippumatta.

Usein kysytään, miten selvitä eläköityessä työelämän jälkeen. Yhteiskunnallinen ulottuvuus eli edunvalvonta ja vaikuttaminen kuuluvat myös eläkkeensaajille. Vain noin joka neljännellä eläkkeellä olevalla suomalaisella on jäsenyys jossain eläkeläisjärjestössä.

Jäsenhankintakampanja Eläköön elämä on tarpeen, yhteinen lippu on löydettävä kannettavaksi Pohjanmaalla, visioi piirin suurimman Vaasan Eläkkeensaajien puheenjohtaja Liisa Sirén.

EKL:n kampanjavoitteenä on saada valtakunnallisesti toimivien EKL-yhdistysten jäsenet tuomaan mukaan omia ystäviään, tuttujaan ja tutuntuttujaan. EKL:n suuren jäsentutkimuksen (2019)

mukaan 87 prosenttia on jo tähän mennessä suosittelut tai suosittelisi lämpimästi yhdistyksensä jäsenyyttä kanssaihmisille.

EKL-yhdistykset järjestävät uusille jäsenille heidän toivomaansa toimintaa joko yhdessä tai erikseen, omana kerhona tai vaikkapa matkoina. Näin saadaan toiveita toteutettua. Koskaan ei pidä sanoa uusille ideoille ja jäsenille ei, kiteytti Timo Kokko.

Näin saamme EKL:stä jäsenpiireineen ja jäsenyhdistyksineen kuvan, että olemme aktiivisten, innokkaiden ja elämänsä parasta aikaa elävien eläkkeensaajien järjestö, sanoo puheenjohtaja Niilo Hamari.

Eläkkeensaajien Keskusliiton jäsenmäärä yhteisöjäsenineen on runsas 73 000. EKL:n Pohjanmaan piirissä on 3 000 jäsentä.

Toive Tynjälä

Ilmajokiset Reijo Pukkila, Elisa Salama sekä Riitta ja Rauno Kivimäki (vas.) ottivat oppia EKL:n pian alkavasta jäsenhankintakampanjasta. Ilmajoella otetaan kampanja tosissaan. Jäseniä Ilmajoen Eläkkeensaajissa on toista sataa eli se on jäsenmäärältään EKL:n Pohjanmaan piirin keskivertoyhdistys. Kuva: Toive Tynjälä.

VALKEAKOSKEN KAUPUNGINTEATTERI

MARIA JOTUNIN
MIEHEN KYLKILUU

OHJAUS SANNA MAJANLANTI

Komediaklassikossa lempi leiskuu ja tunteet roihuaa!

Esitykset 15.2. - 18.4.2020
Liput: 27/25/21 €

www.valkeakoskenteatteri.fi
Lippupiste puh. 0600 900 900 (2 €/min. + pvm)

lippu.fi + APLQDI

LAPPEENRANNAN KESÄTEATTERISSA 23.6.-1.8.2020

Käsikirjoitus ja ohjaus: MIIRA NUUTILA

Rooleissa: VIRVE ROSTI, TOMMI SOIDINMÄKI, USHMA KARNANI, PANU VAUHKONEN, KIRSTI VALVE sekä LASSE KARKJÄRVI

Liput: 38 €
Ennakkomyynti: www.lippu.fi

LÄHDE RYHMÄMATKALLE!
Matkanjohtajalle pääsylippu veloituksetta!

Ryhmäliput: 34 €
Ryhmämyynti: p.0400 213 122
kesateatteri@polartuotanto.fi

Lisätiedot:
www.lappeenrannakesateatteri.fi

lippu.fi + POLAR

LINNOITUKSEN KESÄTEATTERI - KRISTIINANKATU 2 B, LAPPEENRANTA - WWW.LAPPEENRANNANKESEATEATTERI.FI - WWW.FACEBOOK.COM/LPRKESATEATTERI

Eläköön elämä

Liiton uusi jäsenhankintakampanja 2020 alkaa helmikuussa

EKL:n suuri jäsenhankintakampanja käynnistyy ystäväpäivänä 14.2.2020. Kampanjan tuloksissa otetaan huomioon kaikki EKL-yhdistysten uudet jäsenet, jotka on ilmoitettu liiton rekisteriin 2.1.2020 alkaen. Lähde mukaan ja kisaa parhaan jäsenhankkijan palkinnoista!

Kampanjan tavoite

Eläkkeensaajien Keskusliitto jäsenyhdistyksineen on aktiivisten, elämänsä parasta aikaa elävien eläkkeensaajien järjestö. Haluamme tehdä kampanjan, joka korostaa aktiivista toimintaa ja elämästä yhdessä nauttimisen iloa.

Päätavoitteena on saada jäsenyhdistysemme jäsenet tuomaan omia ystäviään, tuttujaan ja tutun tuttuja mukaan yhdistyksensä toimintaan. Suuren jäsentutkimuksemme (2019) mukaan 87 prosenttia jäsenistöstämme on jo suositellut tai suosittelisi lämpimästi Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n jäsenyyttä muille.

Kampanjan pääkuvana toimii punaisella pappamopolla ajelevat hyväntuulinen herra ja rouva, jotka tykkäävät elämästä ja tarttuvat hanakasti haasteisiin. He ovat matkalla hakemaan kavereitaan mukaan EKL:n ja sen jäsenyhdistysten toimintaan!

Jäsenhankkijalle esite

Esite toimii jäsenhankkijan tukena ja siinä on tilaa kolmelle kirjattavalle uudelle jäsenelle. Kun jäsenet on kirjattu, tiedot toimitaan omaan yhdistykseen. Jäsenhankkijan esite on lisäksi suunniteltu toimivaksi niin, että mukaan kutsutulle jää perforoitu eli irti leikattava muistilappu yhdistyksen yhteystiedoista.

Liiton yleisesite

EKL uusii Eläköön elämä! -kampanjan kunniaksi samalla yleisesitteensä ja se on kampanjailmeen mukainen.

Materiaali suoraan yhdistyksille

Edellä mainitut esitteet ja muu kampanjamateriaalit postitettiin yhdistyksien puheenjohtajille tammikuussa 2020 loppiaisen jälkeen. Näin materiaali on yhdistysten käytössä heti, kun kampanja alkaa.

Jäsenhankkijoille materiaalia omasta yhdistyksestä

Jokainen EKL-yhdistys on saanut seikka-peräisen ohjeistuksen vuoden 2019 viimeisessä järjestökirjeessä (lähetetty 11.12.). Yhdistysten materiaalipakettiin kuuluu jäsenhankkijan esitteitä, yleisesitteitä ja muutamia pikkujulisteita – kysypä sieltä! Katso myös ilmoitus sivulla 40.

Parhaat jäsenhankkijat palkitaan

Liitto palkitsee jokaisen piirin 4 parasta jäsenhankkijaa Rajaniemen lomakeskuksen kolmen päivän täysihoidolomalla. On siis tärkeää, että yhdistykset pitävät kirjaa jäsenhankkijoista ja ilmoittavat heidän nimensä sekä parhaat jäsenhankkijansa piiriin kampanjan päättyttyä. Piiri ilmoittaa tiedot edelleen liittoon.

Kaikkien tiedossa olevien jäsenhankkijoiden kesken arvotaan 500 euron matkalahjakortti. Myös kaikkien vuonna 2020 liittyneiden uusien jäsenten kesken arvotaan 500 euron matkalahjakortti. Lisäksi uusien jäsenten kesken arvotaan viisi (5) kappaletta Rajaniemen lomakeskuksen kolmen päivän täysihoidolomia.

Seuraavassa liittokokouksessa vuonna 2021 palkitaan parhaiten uusia jäseniä hankkinut EKL-piiri ja -yhdistys.

Tehdään yhdessä hieno ja onnistunut jäsenhankintakampanja vuonna 2020!

Timo Kokko

Poimintoja syistä tulla ja olla mukana EKL-yhdistysten toiminnassa:

- Ikäihmisten yksinäisyys on kasvava ongelma
- Sosiaalinen verkko ja aktiivinen elämä ylläpitävät toimintakykyä ja elämäniloa
- Elämänmuutos eläköityessä – mitä työelämän jälkeen?
- Yhteiskunnallinen ulottuvuus – edunvalvonta ja vaikuttaminen kuuluvat myös eläkkeensaajille
- Toiminnan ytimessä on rohkaista ja aktivoida ihmisiä elämään mielekästä ja täyttä elämää iästä riippumatta

VELIN MATKOJEN TASOKKAAT MATKAT

- 14 pv Villa Aleksanteri Siwan keitaalla Saharassa 1.3.
 7 pv Nasserjärven mystinen risteily 22.3.
 14 pv Iso-Britannian keväinen kiertomatka 4.5.
 1 pv Marskin lounas Mikkelin klubilla 4.6.
 3 pv Höyryä ja romantiikkaa Ruotsissa 5.6.
 3 pv Kesäinen Riika 8.6.
 1 pv Hiljaiset perivät maan – ooppera lapuanliikkeestä, Ilmajoella 12.6. & 13.6.
 3 pv Aariaa ja oopperaa Veronassa 6.7.
 8 pv Nordkapp & Hammerfest 29.8.
 7 pv Pohjois Kreikan kiertomatka 7.9.
 3 pv Münchenin Oktoberfest 24.9. & 30.9.
- KONSERTTIMATKOJA OLAVINLINNAAN**
 2 pv Karol Szymanowskin Kuningas Roger 4.7.
 2 pv Gioachino Rossinin Sevillan parturi 22.7.
 2 pv Karita Mattila – suuri juhлагаala 27.7.
 2 pv G. F. Händelin Julius Caesar 30.7.

Ikä ei paina Velin turvallisilla matkoilla.

044 7180 008

www.velinmatkat.fi

VERLA.
 MAAILMAN-
 PERINTÖKOHDE
 TÄYNNÄ
 TARINOITA.

Verla on historiallinen tehdaskylä, UNESCO:n maailmanperintökohde ja suomalainen kulttuuriarre vailla vertaa. Ihaile kaunista maalaismiljöötä päiväretkellä, tai majoitu tehdasmuseon vehreässä pihapiirissä 1800-luvun lopun tunnelmaa henkivissä työläismökeissä.

Tutustu ja ihastu osoitteessa verla.fi

VERLAN TEHDASMUSEO
 Verlantie 295, 47850 Verla
 puh. +358 2041 52170
museum.verla@upm.com

Verla on UPM:n omistama ja ylläpitämä.

Leena-Maijan

KIRJAS TOS SA

Leena-Maija Tuominen

Kadota voi monella tavalla

■ Sirpa Kähkösen

Kuopio-sarja on edennyt jo kahdeksanteen osaan eli *Muistoruohon* (Otava 2019, 347 s.). Kirjassa eletään 1970-lukua. Anna Tuomi on jäänyt leskeksi ja hapuilee uudenlaisen elämänsä kanssa. Hänen elämänsä keskipiste on tyttärentytär, kahdeksanvuotias Hilla. Hillan vanhemmat omistavat maailman parantamiseen ja erityisesti Vietnamin sodan vastustamiseen. Pieni Hilla on välillä eksyksissä, sillä hän ei ymmärrä, miksi mummo itkee öisin, ja miksi hänen on pakko mennä pioneerileirille. Karjalasta kaksi kertaa evakoon lähtenyt Hillan mummi, isän äiti, etsii myös omaa paikkaansa, samoin kuin hänen ystävättärensä Helvi. Naiset ovat joutuneet ratkaisuun elämässään raskaita asioita eivätkä oikein osaa sopeutua siihen, että sota on takana ja uudenlainen elämä edessä. Romaanissa koskettavimpia ovat pienen Hillan ajatukset elämästä ja läheisistä ihmisistä. Ihan samaa tenhoa ei ole aikuisten ajatusten kuluissa. Elämänmakuinen ja kiehtova kirja – kuten Sirpa Kähkösen teokset ylipäättään.

■ Harvemmin teatteriesityksestä syntyy kirja. Eeva Soivio kirjoitti ja esitti

muutama vuosi sitten KOM-teatterissa elämäntarinansa *Mustarastas, kadonnut veljeni*. Inka Nousiainen on kirjoittanut Soivion tarinasta koskettavan ja hienon romaanin *Mustarastas* (WSOY 2019, 146 s.). Kirjan Eeva on 12-vuotias, kun hänen 17-vuotias veljensä jää palamatta risteilyltä, jolla oli kavereitensa kanssa. Perheen elämä kiertyy kadonneen veljen ympärille. Mikä tahansa tilanne, asia tai esine voi tuoda veljen sisaren mieleen – vielä vuosikymmeniä myöhemminkin. Romaani on samalla kertaa

kaunis ja surullinen kertomus elämää varjostavan tapahtuman elinikäisestä vaikutuksesta.

■ Kari Häkämies

tuntee politiikan kiemurat entisenä kansanedustajana ja ministerinä. *Vallankahvasa* (Teos 2019, 331 s.) eletään aikaa, jolloin Keskusta on saanut vaalivoiton ja Sipilän hallitus on alkutaipaleellaan. On herkullista luettavaa, kuinka Häkämies luonnehtii poliitikkoja ja seuraa heidän elämäänsä. Mukana on rikoksia ja rikollista kähmintää. Kirjan takakannen mukaan lukija joutuu itse päättämään, mikä on totta ja mikä tarua. Se on kirjan parasta antia.

■ Jokaisella on suosikki-dekkarisarja. Olen ihastunut Elly Griffithsin Ruth Galloway -kirjoihin. Niissä arkeologi sekaantuu

merkillisellä tavalla rikoksiin. *Kadonneet ja kuolleet* (suom. Anna Kangasmaa, Tammi 2019, 352 s.) vie lukijan lasten katoamismysteereihin nykyajan lisäksi myös viktoriaanisella aikakaudella. Romaanit eivät ole liian jännittäviä eivätkä raakoja – jollaisista en pidä. Poliisien ja arkeologien yksityiselämät ovat sopivalla tavalla monine vivahteineen mukana.

■ On riemastuttavaa lukea tarinaa, josta luulee tietävänsä paljon, mutta ei tiedäkään yhtään mitään.

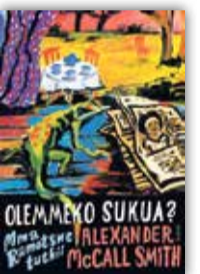
Petina Gappahin romaani *Pimeydestä loistaa valo* (suom. Aleksis Milonoff, Tammi 2019, 377 s.) on kertomus löytömatkai-

lija David Livingstonesta ja hänen retkikunnastaan. Kun Livingstone kuolee, päättävät seurueen jäsenet kantaa hänen luunsa Sansibariin, mistä ne voidaan viedä Livingstonen kotimaahan Englantiin. Ruumista kantava seurue on joukko hyvin erilaisia ihmisiä ja heidän kohtalonsakin ovat hyvin erilaisia. Kirja on kiehtova ja avartaa mieltä.

■ Aina kun kaipaan harmitonta, viihdyttävää lukemista, tartun Aleksander McCall Smithin Mma Rawotsee

tutkii -kirjoihin. Uusin *Olemmeko sukua?* (suom. Outi Järvinen, Otava 2019, 318 s.) on yhtä turvallinen kuin kaikki edeltäjänsä. Kyseessä on kahdeksastoista suomennettu Mma Rawotsee. Tällä kertaa etsivätoimiston naiset yrittävät selvittää, onko työntekijä erotettu aiheettomasti. Kirjassa törmätään sopivalla tavalla ennestään tuttuihin henkilöihin sekä tavataan myös uusia. Minua viehättää tapa, jolla mieskirjailija onnistuu kirjoittamaan naisten ajatusmaailmasta.

■ Amerikkalainen Lucia Berlin

(1936-2004) oli siivoja, kirjallisuuden opettaja, kirjailija, äiti ja raitistunut alkoholisti. Hänen kolme kertomuskokoelmaansa Siivoojan käsikirja ja muita kertomuksia (suom. Kristiina Drews, Aula & Co 2017, 293 s.), *Tanssia ruusuilla* ja muita kertomuksia (suom. Kristiina Drews, Aula & Co 2018, 291 s.) ja *Ilta paratiisissa* (suom. Kristiina Drews, Aula & Co, 304 s.) ovat riemastuttavaa luettavaa. Kerrankin kertomuksia ihmisistä, joilla ei aina mene hyvin. Kirjailija on ammentanut kertomuksiin aineksia suoraan omasta elämästään. Kaikessa on vahva eletyn elämän maku. Kertomukset ovat kiehtovia ja yllättäviä.

Haluatko liittyä EKL-yhdistyksen jäseneksi?
 Täytä lomake sivulla 43 ja lähetä se meille.

Patruunan puutarhassa kukkivat monet vanhat perinneperennat kuten syysleimut, ukonhatut ja päivänliljat. Puistossa kasvavat 1900-luvun alkupuolella istutetut jalopähkinä, okakuuset, kanadantuijat ja koskenrannan lehmukset sekä pytingin seinustalla villiviini. Puutarhassa järjestetään opastettuja kierroksia tehdasmuseon puutarhurin johdolla.

Kevätretkikohteeksi Verla

Maailmanperintökohde Verla on kulttuurihistoriallinen helmi Kymenlaaksossa, Kymijoen vesistöön kuuluvan Verlankosken äärellä. Se on mainio retkikohde eläkkeensaajaryhmille!

Verlan pieneen tehdaskylään saapuvan silmille avautuu metsäisen jokimaiseman keskellä historiaa henkivä kokonaisuus: viipurilaisen arkkitehti Eduard Dippellin piirtämät punatiiliset puuhio- ja kuivaamorakennukset, maisemaa hallitsevaa kartanomainen Patruunan pytinki jalopuupuistoineen ja tehdasta ympäröivä työväenasutus pihapiireineen.

Verlan 1800-luvun lopussa rakennetussa tehtaassa valmistettiin kuusipuusta vaaleaa puupahvia vuoteen 1964 saakka, lähes alkuperäi-

sin 1800-luvun menetelmin. Verlan tehdaskylän säilyminen lähes muuttumattomana on ihme, jonka arvo onneksi huomattiin ajoissa.

Vuonna 1972 tehdas avattiin yleisölle Suomen ensimmäisenä tehdasmuseona, ja 1996 kohde nimettiin Unescon maailmanperintökohdeksi kertomaan pohjoisen metsäteollisuuden varhaisvaiheista.

Verlassa aika tuntuu pysähtyneen. Tuntuu siltä, kuin tehtaan työntekijät olisivat vain tauolla ja palaisivat pian ahertamaan. Verlan tehdasmuseon opastuksilla mennyt aika herää eloon. Tehtaan tarina kertoo niin pahvin valmistuksesta kuin työntekijöiden elämästä tässä kauniissa tehdaskylässä.

Noin 30 km Kouvolasta Heinolan suuntaan sijaitseva Verlan maailmanperintö-

kohde on oiva retkikohde. Tehdasmuseon lisäksi Verlassa riittää nähtävää ja koettavaa: museoalueella voi nauttia Ravintola Verlan tarjonasta ja piipahtaa Viiniverlan myymälässä ja ihanissa käsitöpuodeissa.

Museon läheisyydessä on myös esihistoriallisten kalliomaalausten kokonaisuus. Tässä uniikissa maailmanperintökohdeessa voi majoittua tunnelmallisissa 1890-luvun työläisten mökeissä, jotka ovat matkailijoiden vuokrattavissa. Lue lisää osoitteessa www.verlanmokit.fi

UPM Verlan tehdasmuseo on avoinna toukokuun alusta syyskuun loppuun.

Tutustu ja ihastu
www.verla.fi

KIERTOMATKAT EUROOPASSA

15.–21.4. 1095 €

Nauti miellyttävästä ilmastosta ja kauniista maisemista. Lisämaksusta Verona ja Venetsia

- ▶ **Almuñécar, Espanja** 7.–20.3. 1215 €
21 tai 27 päivää auringossa! 7.–27.3. 1415 €
- ▶ **Euroopan halki Fuengirolaan** 31.3.–16.4. 1095 €
Järviradion kuuntelijamatka. Linja-automatka
- ▶ **Skotlanti** 1.–5.5. 1195 €
Kiehtovia maisemia, tarinoita ja linnoja!
- ▶ **Balkanin neljä maata** 1.–8.5. 1398 €
Kroatia, Montenegro, Albania, Bosnia-Hertsegovina
- ▶ **Kaunis Krakova** 7.–10.5. 699 €
Pidennetty vkl Puolassa. Lisämaksusta Auschwitz
- ▶ **Slovenia & Kroatia** 13.–18.5. 1165 €
Bledin alppikylä sekä Istrian niemimaa
- ▶ **Vaellusmatka Albaniaan ja Pohjois-Makedoniaan** 13.–20.6. 1395 €
- ▶ **Oberammergaun kärsimysnäytelmä** 1865 €
27.6.–1.7. Sis. kiertomatka Bodenjärven maisemissa

VIINIMATKOJA

- ▶ **Alsace-Mosel-Rein** 21.–30.4. 895 €
- ▶ **Toulouse-Burgundi-Heidelberg** 21.–29.5. 1590 €
- ▶ **Toscana ja Garda** 22.–29.5. 1390 €

Syksyn matkat löydät verkkosivuiltamme

INGSVA MATKAT

VOIMME RÄÄTÄLÖIDÄ RYHMÄLLESI OMAN MATKAN!
www.ingsva.fi • info@ingsva.fi • 020 743 4520

Psst... Psssst... muistathan ne...

EKL:n JÄRJESTÖPÄIVÄT HIMOKSELLA, JÄMSÄSSÄ 9.–10.9.2020

Hulinat alkavat keskiviikkona 9.9. klo 11 ja jatkuvat torstaihin noin klo 15 saakka. Liiton toimistolla ovat järjestelyt jo käynnissä...

Ohjelma täydentyy jatkuvasti ja parin päivän aikana tapahtuu kaikenlaista, mm.

- Liiton kulttuurikatselmus ja kulttuuripalkinnon jako
- Karaokekilpailu ja yleisökaraokea
- Hyvien käytäntöjen markkinat, aartenetsintää, suuri digiopastustapahtuma, kävelysählyn haastekilpailu, muotokuvakirjoittamista, esittelyjä ja messut
- Työpajoja ja esityksiä mielenkiintoisista aiheista
- Tanssimusiikkia orkesterin ja DJ:n soittamina myöhään iltaan
- Monenmoista muutakin mukavaa on suunnitteilla!

Hurja määrä mökkejä on jo varattu vieraiden käyttöön... muutamia hotellihuoneitakin löytyy! Kerätkää pieni tai isompi porukka ja tulkaa yhdeksi tai kahdeksi päiväksi! Lippujen hinnoista ja ennakkomyynnistä tietoa tulossa tuota pikaa – seuraile Eläkkeensaaja-lehteä ja uusia kotisivujamme www.ekl.fi

Kesäkirja

KEVÄÄN NAURUPOMMI!
Neil Simon
JUORUJA
Farssi skandaalinkäryisistä iltamista

Tove Jansson – Pipsa Lonka
KESÄKIRJA
Tarina ystävydestä, kesästä,
elämästä ja kuolemasta

Lippumyynti 0600 30 5757
(1,53€/min+pvm)
Ryhmämyynti (03) 752 6000
Väliaikatarjoilut (03) 7826 474
www.lahdenkaupunginteatteri.fi
www.lippu.fi

Tammikuu...

Aurinko yrittää nousta talviuunitaan
Se paistaa arkaillen, alakuloisesti viistoon
Hiljainen huone. Kävelen sen käytävillä, mutta minne Punatulku pörhistelee, nukkuu pihapuussa
Lumeton maa, Janusta kai haukottaa
Kohta on talvi, ja veden lumihyytymät
Meren talvinen tauti
Aika parantaa haavat?
Missä ei olisi illan tuntu.

Lea Ahopalo,
Sipoon Eläkkeensaajat

ELÄKKEENSAAJA-LEHDEN mainostilavaraukset p. 045 110 4122

MY FAIR LADY

JO YLI 16.000 MYYTYÄ LIPPUA!

Pääroolissa:
MAARIT NIEMELÄ

MENESTYS-MUSIKAALI
OHJELMISTOSSA
16.5. ASTI

KAASUA, KOMISARIO PALMU!

MIKA WALTARIN MESTARILLINEN
SALAPOLIISI-NÄYTELMÄ!

Päärooleissa:
MARKO HONKANEN
SEPPO PAAJANEN
TEEMU NIEMELÄ

Ohjaus:
PANU RAIPIA

JATKAA SYKSYN
OHJELMISTOSSA!

MANNERHEIM
JA SAKSALAINEN SUUDELMÄ

Pääroolissa:
JANNE TURKKI

Ohjaus ja sovitus:
CHRISTIAN LINDROOS

OHJELMISTOSSA
15.5. ASTI

"Ainoa pyrkimykseni on, että Suomi ei katoa, mitään muuta tehtävää minulla ei ole!"
Carl Gustaf Emil Mannerheim

PORIN TEATTERI

LIPUT: 02 6344 840 | PORINTEATTERI.FI

SYKSY 2020
NYT MYYNNISSÄ!

Kiannon
Kuohut

KYLPYLÄHOTELLI

Kylpylähotelli Kiannon Kuohut,
monipuolista palvelua läpi vuoden.

Monenlaista aktiviteettia

Virkistäydy kylpylän kuohuissa sekä rentoudu Kunnoksin hieronnassa tai jalkahoidossa.

Kulttuurista vastaa Teatteri Retikan maan mahtavat esitykset sekä Kino-Retikan jännittävät elokuvat.

Luonto ja sen tarjoamat palvelut mahdollistavat monipuoliset elämykset omatoimisesti tai järjestetyillä retkillä.

Jokaiselle löytyy jotain!

Tervetuloa
Suomussalmelle!

À la carte ravintolamme

palvelee iltaisin ma-la klo. 18.00-21.30.

Tervetuloa kokeilemaan uudistettua ruokalistaamme!

Majoitushinnat alkaen

110€/ 2 vrk / 1hlö / jaetussa 2hh

Majoitushinta sisältää aamiaisen sekä virkistyskylpylän ja kuntosalin käytön niiden aukioloaikoina.

Voimassa 1.1. – 31.5.2020 välisen ajan

Pyydä ryhmällesi tarjous!

Kylpylähotelli Kiannon Kuohut | Jalonkatu 1 | 89600, Suomussalmi
p. +358 7 710 770 | hotelli@kiannonkuohut.fi | www.kiannonkuohut.fi

Vettä jo toisessa polvessa

Vesa Karvinen pakinoi

vkarvinen98@gmail.com

Säitä pitelee

Meillä suomalaisilla on yksi kestävä yhteinen puheenaihe: vallitseva säätila. Siitä ei edes synny suurta erimielisyyttä, jos säätilaa ollaan havainnoimassa ja räntää vihmoa kaikkien kasvoille yhtä aikaa.

Savon kansan sananparsista (Selevä pyy, 1990) löytyy runsaasti myös sähän liittyviä lohkaisuja. Esimerkiksi Maaningalla osattiin varoittaa sopivasti: Linnunrata näyttää nyt että se, joka männöö heikolle jälle, se puttoo.

Mutta osattiin sitä kommentoida, vaikka olisi ollut yö ja taivas tähdessä: Nyt on nappikaappa aak, sanottiin Siilinjärven suunnalla.

Anttolassa taidettiin myös hyvin kuvailla talven selän taittumista: Heikkinä hetkahtaa, Puavalina paukahtaa, Kynttelinä kyykähtää.

Ja kun kevättä kohti mennään, sananparsissa yleistyvät herkäät parinmuodostukseen liittyvät aiheet, mutta mahdollisiin petty-myksen kokemuksiinkin löytyy sanallista lääketta: Ei niin ihteensä suuttunutta oo, joka sinullehii tulloo, vakuutettiin Vesannolla.

En minä sinun tähtesj aenakaan kaevoon mää, todisteltiin puolestaan Siilinjärvellä.

Savolaisessa vuorovaikutuksellisessa juttelussa ei myöskään voida sivuuttaa arveluja säätiloista. Virvelin teriä -kirjassa kerrotaan Taavetista, joka oli ilmojen innokkain ennustaja, ja joskus ennustus osui ihan kohdalleen, mutta useimmiten ei. Ilerakka saikin siitä aiheen arvella:

– Kyllä se ois tua Tuavetti sikseennii etusa ilmaen ennustaja, kun vuan nuo siät eivät tyhjee reistoos.

Säät eivät myöskään aina edistäneet arkista raatamista – pikemmin päinvastoin. Tamperelaiskaskujen toisessa kokoelmassa kerrotaan Aitolahden Lampun Matti-pojasta. Hän oli ollut muutamia vuosia Ylikorpulan isäntänä, kun kylään saapui Lampulta sukulaisia vieraisille.

Ilma oli sateinen, joten vieraat eivät pitäneet kiirettä pois lähdön kanssa. Vihdoin ilma kirkastui ja tuli kaunis päivä, mutta vieraat vaan istuivat ja istuivat. Isännällä olisi ollut kiireisiä ulkotöitä. Hän kävi tavan takaa katselemassa ikkunasta ulos ja toivoi, että vieraat ymmärtäisivät yskän. Vihdoin hän puhkesi puhumaan:

– Salekin on jo laannut, mutta emminä sitte tiellä.

Vuodenajoista kevät tuntuu ottavan niskalenkin kevyesti muista. Sutjakkaasti sanotaan: Poutainen on kevätpäivä, ikä nuorella iloinen.

Oletko jo pyytänyt ystäviäsi
mukaan EKL:n tilaisuuksiin?

www.ekl.fi

EKL:n jäsenmatka

Provenceen ja Nizzaan!

Matka
Finnairin
suorilla
reitti-
lennoilla

EKL:n jäsenmatka
Provenceen ja Nizzaan

14.-19.5.2020

Hôtel Grimaldi**** ja Hotel du Globe***

alk./hlö **1385€**

Hintaan sisältyy

- edestakaiset lennot Helsinki-Nizza-Helsinki Finnairin reittilennoilla
- matkatavarat lennoilla
- bussikuljetukset kohteessa matkaohjelman mukaan
- hotellilyöymiset 2 hengen huoneessa aamiaisin
- ateriat: 4 x lounas ja 1 x illallinen ruokajuomineen
- sisäänpääsymaksut tutustumiskohteisiin: Paavien palatsi, Cezanne ateljee, Musée Picasso
- suomenkielisen oppaan palvelut kohteessa
- Ranskan hotellien perimä kaupunkivero

Tutustumme Etelä-Ranskan legendaarisimpiin alueisiin: Provenceen ja Ranskan Rivieraan. Kuvankaunis Provence ihastuttaa monipuolisuudellaan. Alueen merkittävät historialliset kaupungit, vaikuttava arkkitehtuuri, rikas kulttuuriperintö ja toisaalta taas henkeäsalpaavan komea luonto vuoris- to- ja merimaisemineen, laventelipeltoineen, ja kauniin luonnon keskelle rakennettuine pittoreskeine pikkukylineen lumoavat viehätysvoimallaan. Ranskan Rivieralla sijaitseva Nizzan kaupunki on aurinkoinen ranta- ja kaupunkilomakohde turkoosin veden äärellä.

Katso lisää netistä: matkaporjat.fi/ekl_provence

MATKAPORJAT

Lisätiedot: Matkaporjat/Minna Lehtonen, p. 010 2323 411

minna.lehtonen@matkaporjat.fi